

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Oláh és dr. Horváth Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Horváth László ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) **felperesnek** a dr. Vakli Károly ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) **I. r.**, **II.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) **II. r.**, és **III.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) **III. r. alperes** ellen 6.520.955.Ft vállalkozói díj, stb. és járulékai megfizetése iránti perében a Veszprém Megyei Bíróság 2007. március 29-én kelt 1.G.40.168/2004/60. számú ítélete ellen az alperesek 62. sorszámú fellebbezése, valamint a felperes 3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezése folytán meghozta az alábbi

ÍTÉLETET:

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyja.

Egyetemlegesen kötelezi az alpereseket, hogy fizesse az államnak - külön felhívásra - 745.300,- /Hétszáznegyvenötezer-háromszáz/ Ft feljegyzett illetéket.

Egyetemlegesen kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül fizesse a felperesnek 180.000,- /Egyszáznyolcvanezer/ Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

A felperes keresetében a 2002. május 22. napján kötött vállalkozási szerződés alapján 6.520.955,- Ft vállalkozási díj és ezen összeg után 2004. május 22-től a kifizetés napjáig járó törvényes kamatának megfizetésére kérte kötelezni megrendelőjét, az I. r. alperest. Ha az I. r. alperes vagyona a követelést nem fedezné, kérte a II. r. alperes, mint az I. r. alperesi betéti társaság beltagját, valamint a III. r. alperes, mint az I. r. alperes kültagját - akinek neve a cég elnevezésében szerepel - kötelezését vállalkozói díjának egyetemleges megfizetésére. Keresetében előadta, hogy a Városi Bíróság előtt 21.Pk.53.159/2003. ügyszám alatt folyamatban volt előzetes bizonyítási eljárásban "D" igazságügyi építész szakértő vállalkozói díját 120.541.790,- Ft-ban állapította meg, amelyből az I. r. alperes 108.000.000.000,- Ft-ot fizetett meg. Hibás teljesítése folytán a javítható hibák költsége 3.610.000,- Ft volt a nem javítható hibák költségére 2.410.835,- Ft számolandó el, ezek betudásával az I.r. alperes díjtartozásának összege 6.520.955,- Ft.

Az alperesek a felperes keresetének elutasítását kérték, egyben az I. r. alperes viszontkeresetet terjesztett elő 10.250.228,- Ft és járulékai megfizetése erejéig. Ellenkérelmüket és viszontkeresetüket az alperesek arra alapították, hogy a vállalkozási szerződésben átalánydíjban állapodtak meg, így a felperes a szerződésben kikötött díjon felül csak a pótmunkát számolhatja el. A felperesi munka ellenértékét "A" magánszakértő véleménye alapján 97.749.742,- Ft-ban fogadták el, így a felperes a többletként felvett vállalkozói díj visszafizetésére köteles.

Az elsőfokú bíróság a 2007. március 29. napján kelt 1.G.40.168/2004/60. számú ítéletében kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 2.171.944,- Ft-ot, valamint ezen összeg után 2004. március 22. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 592.000,- Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét, valamint az I. r. alperes viszontkeresetét elutasította. Ha az I. r. alperes vagyona a felperes követelését nem fedezné, úgy II.r. és III. r. alperesek egymás között egyetemlegesen kötelesek megfizetni a felperesnek 2.171.944,- Ft-ot az ezután járó késedelmi kamatot és 592.000,- Ft perköltséget. Határozata tényállásában megállapította, hogy a felperes jogelődje **"B"** egyéni vállalkozó - 2002. január 24-én tételes költségvetésen alapuló árajánlatot adott a **helységi...** hrsz-ú ingatlanon az I. r. alperes által létesítendő asztalos üzem és üzlet felépítésére. Az árajánlat alapján **"B"**, valamint az I. r. alperes szerződést kötött az üzem és épület kivitelezésére 98.764.579,- Ft Áfát is magába foglaló vállalkozói díjért a szerződés 1-es számú mellékletét képező tervek alapján 2002. december 31-i teljesítési határidővel. A megállapodás szerint a vállalkozó a többlet és pótmunkákat a szerződés módosítása, a szükséges terveknek a megrendelő részére történő szolgáltatása és a fedezet biztosítása után volt köteles elvégezni (szerződés VI.6. pontja). A vállalkozó három ütemben összesen tizenegy részszámla és egy végszámla kibocsátására volt jogosult azzal, hogy a részteljesítések megtörténtét a munka műszaki tartalma alapján kell elbírálni. A vállalkozó a szerződési munkák szakszerű és első osztályú kivitelezését vállalta. A szerződést 2002. november 4-én annyiban módosították, hogy a vállalkozó jogutódja a **...kft.** felperes lett. A felperes a munkát 2002. augusztus 12-én megkezdte, a műszaki átadás-átvétel 2003. június 6-án megtörtént. A vállalkozó a szerződésben foglaltakhoz képest többlet- és pótmunkát végzett, voltak olyan munkák, amelyeket hibásan végzett el, míg egyes munkarészek vonatkozásában az eredeti terv módosítására került sor. A felperesi munka értéke 110.171.944,- Ft volt, ebből az I. r. alperes 108.000.000,- Ft -ot megfizetett, a különbözet megfizetésére az I.r. alperest kötelezte.

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemre, valamint az alperesi ellenkérelemre és viszontkeresetre figyelemmel mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a felek a díj elszámolása körében átalányárban, vagy tételes elszámolásban állapodtak-e meg. Kifejtette, hogy átalányár esetén a vállalkozó a szerződés teljesítése után a szerződésben kikötött vállalkozói díjon felül csak a tételesen bizonyított igazolt pótmunka ellenértékére tarthat igényt. A tételes elszámolás körében - bár a felek a vállalkozói díjat szerződésükben egy összegben rendszerint meghatározzák - a díj elszámolása utólagos tételes felmérés alapján történik. Konkrét esetben a felek a jogvita alapját képező szerződésükben egyértelműen nem rögzítették, hogy az tételes elszámolású, vagy átalányáras. A szerződés rendelkezéseinek értelmezése során az elsőfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy a felek tételes

elszámolásban állapodtak meg. Erre utal a szerződés III/4. rendelkezése, miszerint a részteljesítések megtörténtét a munka műszaki tartalma alapján kell elbírálni, azaz a felek a ténylegesen megvalósult teljesítés alapján kívánták az elszámolást megejteni, másrészt a szerződés VI/6. pontja is, amely szerint a többlet- és pótmunkát a vállalkozó csak a szerződés módosítása és a fedezet biztosítása után köteles elvégezni, így a felek kifejezett rendelkezése alapján a vállalkozó a többletmunka elszámolására a szerződés szerint jogosult volt. A tételes elszámolásban történt megállapodást az előzetes bizonyítási eljárásban kirendelt, illetőleg a perben kirendelt szakértők véleménye is megerősítette.

A vállalkozót megillető díj összagszerűségének meghatározásakor az elsőfokú bíróság a perben kirendelt "C" szakértő szakvéleményét vette alapul, s a felperesi teljesítés értékét 110.171.944.Ft-ban állapította meg. "C" szakvéleményét a perben a felek észrevételeire többször módosította, de a módosításokat minden esetben megindokolta és a vállalkozói munkát részletesen és tételesen felmérte, így véleménye az ítékezés alapjául elfogadható volt. Az elsőfokú bíróság a felek által vitatott egyes tételeket tüzetesen megvizsgálta és döntésében részletes okát adta annak, hogy egyes felperesi követeléseket miért fogadott, vagy utasított el. Ennek során - a szakvélemény alapulvételével - a felperes díját a tetőbeázásra figyelemmel 920.000.Ft-tal csökkentette. Az így meghatározott felperesi teljesítés értékéből levonta az I.r. alperes által már megfizetett 108.000.000.Ft-ot, s az I. r. alperest 2.171.944,- Ft vállalkozói díj megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperesek fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Az alperesek az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását, az I. r. alperes pedig viszontkeresetének helyt adó döntés meghozatalát kérte. Álláspontjuk szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a felek szerződésükben a díj tételes elszámolásában állapodtak meg. Kifejtették, hogy a vállalkozó a szerződésben meghatározott díjért köteles nyújtani mindazokat a szolgáltatásokat, amelyek a szerződésszerű teljesítéshez a megrendelt mű rendeltetésszerű használatának biztosításához szükségesek. "B"-nek az elsőfokú eljárás során tett személyes előadását értékelve kiemelték, hogy a felperes egy alacsonyabb összeg fix vállalkozói díjjal kívánta elnyerni az I.r. alperes által megpályáztatott munkát, ugyanakkor tisztában volt azzal, hogy a munka elvégzése során „kockázati” tényezők léphetnek fel. Nem lehet „perdöntő”, hogy a bíróság által kirendelt igazságügyi építész szakértők tételes elszámolású szerződésként kezelték a felek megállapodását, annál is inkább, mert az általuk felkért "A" magánszakértő ettől eltérő állásponton volt. Kifejtették, hogy a tételes elszámolásnál a kivitelező minden általa elvégzett munkát az elfogadott költségvetés tételeire való hivatkozással az építési napló mellékletét képező felmérési naplóban felmér, és azt a műszaki ellenőrrel tételesen leigazoltat. Konkrét esetben a kivitelező felperes felmérést nem készített, azt a műszaki ellenőr nem is igazolhatta, ebből az is következik, hogy az elszámolás egyösszegű átalányáras, és utólag tételes elszámolásra áttérni nem lehet.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az alperesi fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a szerződés II/1. III/4. de különösen VI/6.

pontja kizárja, hogy a szerződésben a felek átalányárban állapodtak meg. A felek megállapodásukban kifejezetten lehetőséget adtak a többletmunka elszámolására, az pedig a tényleges (tételes) elszámolású szerződések sajátosságossága és jellegzetessége. Csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítéletben megállapított marasztalási összeg 920.000,- Ft-tal való felemelését kérte. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a tetőbeázás javítására a szakértői vélemény alapján a vállalkozói díjából 920.000,- Ft-ot levont. A beázás tényét soha nem vitatta, de az alperes azt nem bizonyította, hogy a beázás a vállalkozói munka hibájára vezethető vissza. Utalt a Biztosító által felvett jegyzőkönyvre és kiemelte, hogy a biztosító nem térítette volna meg a beázással kapcsolatban a kárt, ha a beázás oka a kivitelező munka hiányossága.

Az alperesek a csatlakozó fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

Az alperesek fellebbezése illetőleg a felperes csatlakozó fellebbezése alaptalan.

Előrebocsátja az ítélőtábla, hogy az elsőfokú ítéletet a fellebbezési kérelem, illetőleg ellenkérelem és a csatlakozó fellebbezés keretei között bírálta felül (Pp.253.§. /3/ bekezdés).

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás adatainak egybevetése és mérlegelése alapján a tényállást helyesen állapította meg, a Ptk.207. § (1) bekezdése szerint helyesen, a bírói gyakorlatban kialakult elveknek megfelelően foglalt állást a vállalkozói díj meghatározásának módját illetően.

A vállalkozói díj kikötése a vállalkozási (építési) szerződésekben általában kétféle módon történik. Ha a felek a vállalkozói díjat végleges jelleggel egy összegben, azaz átalányáron kötik meg, akkor a szerződésben kikötött vállalkozói díjon felül csak a tételesen bizonyított és igazolt pótmunkák ellenértéke számolható el, az esetlegesen felmerülő többletmunkák kockázatát a vállalkozó magára vállalja. Tételes felmérés esetén a szerződés teljesítése után a műszakilag indokolt kimutatott és igazolt tényleges munka és költségek ellenértéke követelhető. A kivitelező ebben az esetben a többletmunkát és a pótmunkát egyaránt érvényesítheti függetlenül azok jogi minősítésétől, vagyis valamennyi általa ténylegesen elvégzett munkatételt az elszámolásában feltüntethet (BDT.2000/2/147)

A felek szerződésük VI/6. pontjában kifejezetten engedélyezték a többletmunka elszámolását, amelyet átalányáras elszámolás esetén a vállalkozó nem számíthat fel. A 2002. május 22-én kelt vállalkozói szerződés VI./6. pontjának, valamint II/1. és III/4. pontjának egybevetéséből is az a következtetés vonható le, hogy a szerződésben kikötött díjat a felek nem végleges szándékkal állapították meg, hiszen az eltérés lehetőségével maguk is számoltak és előre gondoltak a munkavégzés során felmerülő további költségek így a többletmunka elszámolásával. Így a szerződésben szereplő díj csak tájékoztató jelleggel kerülhetett meghatározásra.

Annak megítélése, hogy a szerződésben a felek átalányárban, vagy tételes elszámolásban állapodtak- e meg jogkérdés, és ennek eldöntése a bíróság feladata. A bíróságnak a jogvita

elbírálása során a perben beszerzett bizonyítékokat értékelnie kell, és azok egybevetése és mérlegelése alapján kell a jogvitáról döntenie. "D" és "C" igazságügyi szakértők a szerződések műszaki szempontból való értékelése, illetőleg a feleknek a szerződés teljesítése során tanúsított magatartása (számlák kollaúdálása, stb.) alapján nyilatkoztak úgy, hogy a felek tételes elszámolásban állapodtak meg. Az pedig nem kifogásolható, hogy a bíróság a szakértők e megállapítását a jogvita eldöntése során figyelembe vette és egyéb bizonyítékokkal egybevetve értékelte.

A vállalkozói díj meghatározása során az elsőfokú bíróság - helyesen - "C" szakértő szakvéleményét fogadta el. "C" a felperes tételes felmérését ellenőrizte, a munkát a helyszínen megvizsgálta, és ennek alapján alakította ki véleményét. A szakvélemény kellően megindokolt, aggálytalan, az ítéletábra megítélése szerint is az ítékezés, így a felek közötti elszámolás alapjául elfogadható. Az alperesek által felkért "A" magánszakértő véleménye nem alkalmas "C" megállapításának megdöntésére, cáfolatára. Így az elsőfokú bíróság az I.r. alperes által még fizetendő díj összegét is helyesen határozta meg.

Az ítéletábra a felperesi csatlakozó fellebbezést is alaptalannak ítélte. A kivitelezőt (vállalkozót) objektív (szavatossági) felelősség terheli (Ptk.305.§. (3) bekezdése), ha a szolgáltatás nem felel meg a szerződésben kikötött követelményeknek, így felel azért, hogy az általa elkészített mű a rendeltetésszerű használatra alkalmas legyen. A tetőbeázás hibás teljesítésnek minősül, az alperesek e tény bizonyításával az őket terhelő bizonyítási kötelezettségüknek eleget tettek (Pp.164.§. (1) bekezdése), és igazolták, hogy a vállalkozó által készített tető a rendeltetésszerű használatra - a beázás miatt - nem alkalmas. Ezzel szemben a felperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy a beázás nem az ő érdekkörében és munkavégzésével összefüggésben keletkezett, ennek oka más, a munkavégzésétől független körülmény volt. Ezt a felperes bizonyítani nem tudta, ezért helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor a tetőbeázás javítására szolgáló 920.000.- Ft-ot a vállalkozó díjából levonta.

A kifejtettekre figyelemmel a Győri Ítéletábra az elsőfokú bíróság fellebbezéssel és csatlakozó fellebbezéssel támadott ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperesek fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése is eredménytelen volt, ezért az ítéletábra a másodfokú perköltség viseléséről a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően a Pp.81.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett.

A felperes 920.000.Ft, az alperesek pedig 11.502.000,- Ft összeg erejéig a másodfokú eljárás során pervesztesek lettek, ezért az ítéletábra ennek alapulvételével a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2), (5), és (6) bekezdései alapján a kifejtett ügyvédi munka mérlegelésével, összesen 180.000,- Ft másodfokú perköltség (ügyvédi munkadíj) megfizetésére kötelezte az alpereseket a felperes javára. Az alperesek kötelesek az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére is (6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13.§. (2) bekezdése, 15.§. (1) és (3) bekezdése).

Győr, 2008. január 16.

. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Hammer Sándor sk.
előadó bíró

Dr. Farkas Attila sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: